

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára ... 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 24. szám.

Vasárnap, június 12.

Kis cserepes tanyám...

(s.) A földbirtokreform több mint féléve van már törvénybe iktatva. Miután mindenki tudta, hogy ilyen korszakos törvényt nem lehet máról-holnapra életbe léptetni, a törvényhozás a kisbérletekről és házhelyekről szóló törvényekkel gondoskodott arról, hogy az inségben levő kisemberek még a nagy törvény végrehajtása előtt vehessenek házhelyet és bérleti parcellákat. Hónapok óta folyik az eljárás országsszerte a házhelyek

kijelölésére. Egyik helyen kevesebb az akadály, másutt nehezebben megy a ház megszerzése és kiosztása. Több helyen a területet sem sikerül közmegelegedésre megtalálni, másutt az igénylők maradnak ki nagy számmal a kijelölésből. Vigasztaljuk őket azzal, hogy ez még nem azt jelenti, hogy sohasem lesz házuk. Hiszen lesz még alkalom később is jóra való embereknek ahhoz, hogy tűzhelyre tegyenek szert.

Nagyon sok község van, ahol az árra nézve nem történik megegyezés. Nem is ajánljuk senkinek, hogy pénzben állapítsák meg az árakat, ha törlesztésre akar-

Képek elszakított területeinkről.
Nagyszombat híres jezsuita temploma és kolostora (Pozsony megye).

ják azt fizetni. A pénz értéke változik s öt év múlva 100 korona adósság is nagy pénz lehet. Esetleg többet jelent majd, mint amit a háztelek ér. A pénztelen kisemberek leghelyesebb ha gabonában állapítják meg a törlesztést, mert a gabona értéke mindig ugyanaz marad s ha nem lesz gabonájuk, akkor fizetik azt a gabona-árat, ami a törlesztéses gabonamennyiségnek az illető esztendőben megfelel. Így egy tűzhelyszerző sem fog tönkremenni, viszont a birtokos is megkapja a maga pénzét.

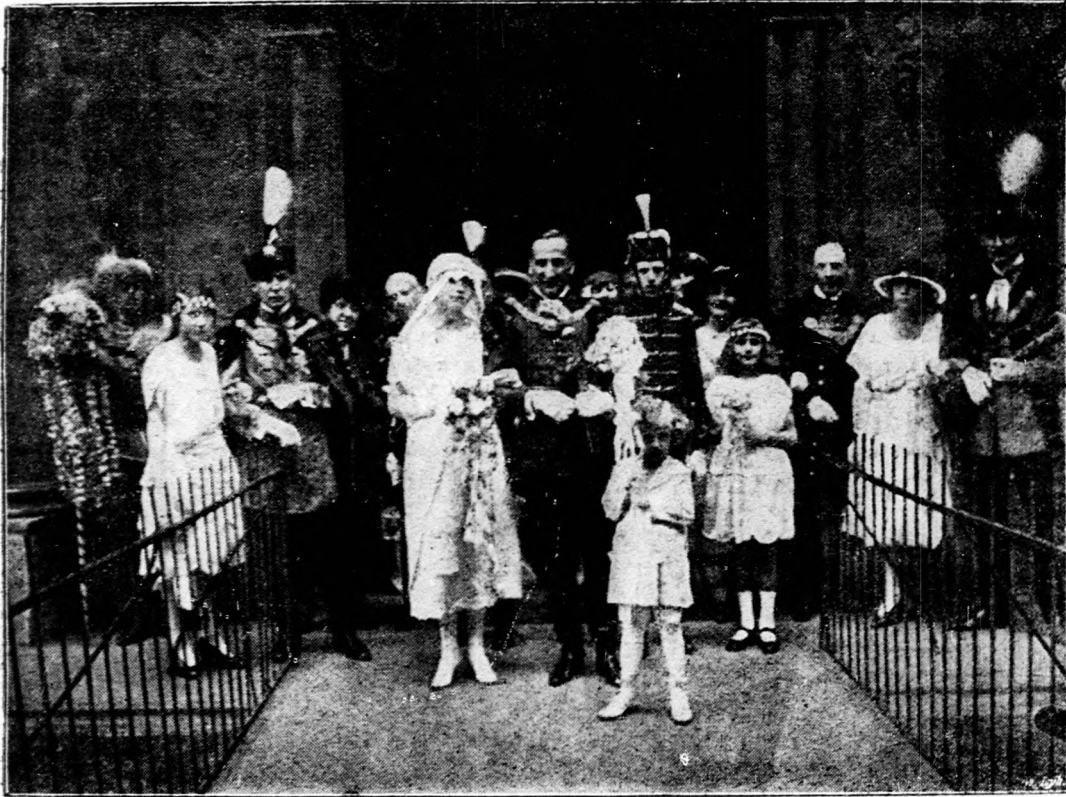
A házhely most már megvan. Ilyenkor jön a legnagyobb nehézség. Hogyan épül föl a ház? Miből készül el a tanya? S mikor százezer kisember így

a termésével. Csak arra vigyázzanak az illetékes tényezők, hogy a börze és a gabonaszemzölök bele ne köpjenek a tálba. A kormányban megvan a jószándék a szegények iránt is. Bár az idén már a szabadforgalomban is olcsóbb lesz nyilván a gabona ára, mint volt a legutolsó maximális ár, mégis gondolt az állam arra, hogy a szegényeknek legyen kenyere és lisztje. Végtere sok olyan szegény ember van Csonkagyarországon, — vagy harmadfélmillió a számuk, — akik a 800 koronás buzaárát sem tudják megfizetni. Ezek számára az állam veszi meg a búzát piaci áron s nekik olcsóbban adja. Három millió métermázsza kell részükre. Ebből másfél millió métermázszt a malomvómból gyűjti be az állam, másfél millió métermázszt megvásárol. De honnan

veszi rá a pénzt? Az eladott állatok után a vételár 3 0/0-át, a boltokban minden áru után 1 0/0 forgalmi adót szed. Mi jobb szereltük volna, ha az állami adók után pótdó alakjában szedi be a szükséges pénzt, mert így mindenki vagyona s jövedelme arányában fizette volna a szegények kenyéréhez a bozzájárulást.

MADARAT TOL-

LÁRÓL... ember barátjáról. Ezt tartja a közmondás. Vázsonyi, Rassy, Sándor Pál és Battbyány Tivadar gróf, szocializálva a nemzetközietekkel, bangzatos nevű politikai blokkot alakítottak. Csak az nem ismert rá, aki befogta az orrát. Most már azonban le vannak leplezve. Kitudódott, hogy a liberális blokk pesti urai összeköttetést tartanak fenn a Bécsbe szökött kommunistákkal. Battbyány, a szakállgróf az összeköt-

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter leányának esküvője.

Fényes küldőségek között vezette oltárhoz május hó 31-én Ocskay Sándor, a Futura főtisztviselője Hegedüs Jolánt. Az esküvő az Egyetem-téri templomban volt, amelyet zsufolásig megtöltött közéletünk színe-java. Képünk az ifjú párt ábrázolja.

töpreng, váratlan hang üti meg fülünket, hogy jön a segítség az épületanyag beszerzéséhez. Az Országos Központi Hitelszövetkezet most tartotta kongresszusát, melyen azt hallottuk, hogy a falusi házépítkezésben segítségére megy a magyar földműves népek. A hitelszövetkezetek, amelyek három évtizeddel előbb elsőnek siettek népünk segítségére, hogy el ne árverezzék bogárhátú házaikat, most is elsőnek sietnek a nép segítségére, hogy új hajlékot építhessenek a magyar föld becsületese megmunkálói maguknak.

A szövetkezeti eszme százezer új hivat, a magyar haza ugyanannyi hú fiút nyer ezzel az áldásos mozgalommal, mely megteremti a magyar vidék aranykorát, ahol a muskális ablakokon át mindenünnen boldogan hangzik majd a nóta a «kis cserepes tanyám»-ról...

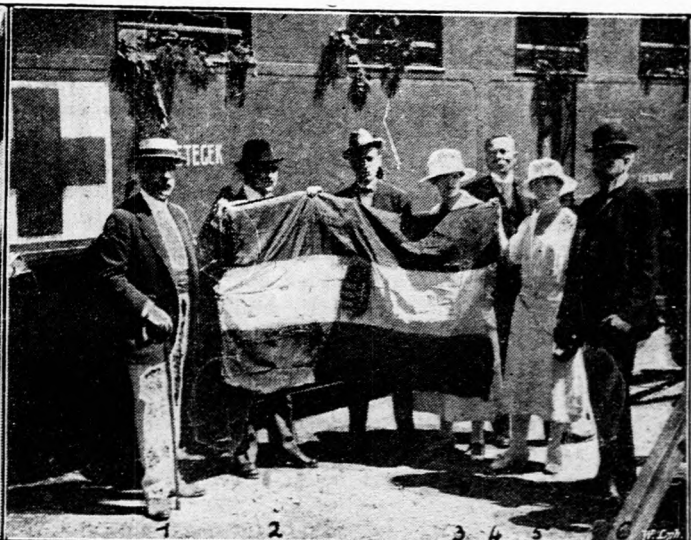
Budapest, június 11.

A SZEGÉNYEK KENYERE. Az új gabonatermést tebát főlshabadjtják. Reméljük, hogy nem névleges lesz a szabadforgalom, hanem minden termelő szabadon rendelkezik

tiszt. Ő Excellenciája levelez Lovászyval, aki viszont Grami elvtárral szerkeszti a bécsi vörös szökevények lapját. Az a Grami, akire a Kun Béla százezer koronájával kapcsolatban bizonyára emlékeznek olvasóink. A lapot Mult helyett elég vakmerően Jövő-nek nevezte el. Buchinger és Kunfi népbiztos szerződéses egyezsége került nyilvánosságra, melyben újra összelelköztek s Lovászy lapját tették magukévá. Ha igaz a magyar közmondás, akkor bizony igaz az is, hogy a «közszabadságok» és «jogrendet» kövelelő blokk nem biába vott kezdetben is hagymaszagú. A bagyma már rothadni kezd s illatozik, mint a kommun alatt a pesti pincékből kiáradt rettenetes büze. Ismerjük már ezt az illatot, nem kérünk belőle. Akkor is «szabadság» bőléssel jöttek s rémuralom lett a vége.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése f. é. június 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Baloldali képünk: Meskó Pál üdvözli a Hangya nevében a Nikolsk-Ussuriskből hazatért hadifoglyokat. *Jobboldali képünk:* A hadifoglyok által hazahozott zászló, melyet 1914-ben a Hangya adott a 32-eseknek. 1. Balogh Elemér, a Hangya vezérigazgatója. 2. Kovács őrnagy-orvos, a vladivosztkói fogoly-misszió vezetője. 3. Balogh Elemérné. Patacsai Dénes ny. államtitkár. 4. Balogh Edith. 5. Meskó Pál.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter betérjesztette az őrleési és általános forgalmi adóról

szóló javaslatot, amely az ellátatlanok ellátásának biztosítására szolgál. Az első fejezet kimondja, hogy minden malom köteles a behozott gabonaneműekből az államkincstár részére az őrleési adót természetben visszatartani és beszolgáltatni. Ez az őrleési adó az őrlés vagy hántolás végett behozott gabonaneműekből tizenöt százalék, a darálás vagy egyéb feldolgozás végett behozott gabonaneműekből pedig tizenkét százalék. A cukorrépa forgalmi adója készpénzben kétszázalék. A törvényjavaslat második fejezete az állatforgalmi adóról szól és kimondja, hogy az állat általános forgalmi árának bárom százalékát kell adó fejében fizetni, minden olyan állat átruházása után, amelyet csak marhalevél átruházásával lehet átruházni. A törvényjavaslat utolsó fejezete az általános forgalmi adóról intézkedik és kimondja, hogy ennek alapja az adóköteles által szállított áru, valamint az általa végzett munkateljesítmények ellenértéke fejében teljesített fizetések összege. A forgalmi adó kulcsa az adóalapnak egy százaléka.

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter az Új Barázda munkatársának tett nyilatkozatában megnyugtatta a gazdaközönséget, hogy két héten belül közzéteszi

az ingatlanvagyon váltáságról

szóló tervezetét, amely 210 szakaszból áll. A gazdatársadalom az egyenlő és arányos teherviselés elve szerint sem többet, sem kevesebbet nem fog fizetni, mint akár az iparosok, akár a kereskedők. Ezzel a javaslattal együtt Hegedüs betérjeszti még a háborúban szerzett vagyon váltáságról szóló javaslatot is.

A kormány elkészítette

a szabad gabonaforgalomról szóló tervezetet, amely 16 szakaszból áll és kimondja, hogy élelmezési célokra mindenki szabadon annyi gabonát vásárolhat, amennyi neki és családjának jövő év augusztusáig szük-

séges. Ipari célokra a közlelmezési miniszter által megállapított mennyiségben szabad gabonát vásárolni. A fejkvóta megállapításáról későbbi rendelet fog gondoskodni. A határszéli forgalomban megmarad a szállítási igazolvány.

A minisztertanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a közlelmezési minisztériumot

június 30-án megszünteti. A liszt, a gabona, a tej, valamint az ellátatlanokról való gondoskodás a földművelésügyi miniszter hatáskörébe megy át. A közlelmezési minisztérium felszámolási munkáját Marschalkó János államtitkár vezeti.

Nemzetgyűlés.

Május 30. Hegyesbalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter bejelenti, hogy az ipartörvény revíziójáról készült törvényjavaslatot legközelebb bemutatja a minisztertanácsnak. Huszár Károly kéri a nemzetgyűlést, hogy a hadifoglyok hazaszállítása ügyében forduljanak kiáltvánnyal a világ összes parlamentjeibe.

Május 31. A költségvetési javaslat tárgyalása során Griger Miklós hosszabb beszéde után Haypál István szólal fel és több jogot kíván a községi előljáróságoknak. Andrassy Gyula visszautasítja Sándor Pálnak azt a vádját, hogy közbenjárt Károlyi érdekében. Bleyer Jakab a Németországhoz való közeledést sürgeti.

Június 1. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter a magyar valuta fejlődéséről szólva biztosítja a nemzetgyűlést, hogy a korona még tovább fog javulni. Legközelebb sor kerül a százasok és a többi kisebb címletek becserélésére. Bethlen István gróf miniszterelnök több, mint kétórás beszéd keretében válaszol az elhangzott felszólalásokra. Kifejti, hogy a kivételes hatalom alapján kibocsátott rendeletek közül azokat, amelyek a gazdasági élet megrázkódtatása nélkül megszüntetendők, már most megszünteti. A kormány megszünteti továbbá a belföldi távirati cenzurát és a katonai nyomozó intézményt. Az internálás nem büntetés, hanem óvintézkedés és ma az egyedüli hatásos védekezés a kommunista propagandával szemben, mert Európában még mindig nincs nyugalom. Bemutatja Kun Bélá-

nak két levelét a kommunistákhoz, amelyekben rövid idő alatt ismét háborút jósol. A miniszterelnök rámutat végül arra, hogy a *Polgárok és Munkások Szövetsége*, amely most alakult, összekötetésben áll a bécsi emigránsokkal.

Június 2. Szabóky Jenő hosszasan foglalkozik a tisztviselőkérdéssel. Sürgeti a dunai kereskedelmi kikötő gyors felépítését és a velünk rokon turáni nemzeteknél külügyi képviselői felállítását. Temesváry Imre a községyi kényszerfuvarszolgáltatások ellen szól és az állami földmérés fontosságára mutat rá. A népjóléti miniszter figyelmét a magas orvosi díjszabásra hívja föl. Belitska Sándor honvédelmi miniszter Zeőke Antal sürgős interpellációjára azt válaszolja, hogy az 1898-as évfolyamot a nyári nagymunka és az őszi betakarítás idejére két csoportban két-két hónapról szabadsággalják, az 1899-es évfolyambelié pedig a nyári hónapok alatt legalább kétheti szabadságot kapnak.

Június 3. Huszár Károly szóváteszi Apponyi Albert gróf személyén történt nemzetközi sérelmet. A cseh kormány ugyanis megtagadta a beutazási engedélyt. Bánffy Miklós gróf külügyminiszter bejelenti, hogy külügyi képviselői utján már tett lépéseket. Kutkafalvy Miklós a ruténkérdés fontosságát hangsúlyozza, Pásztor József pedig a román földbirtokról szólva kéri a külügyminisztert, lépjen közbe, hogy a magyaroktól ne vegyék el földet. Schandl Károly másfélórás nagy beszédében erőteljes keresztény gazdasági politikának a fontosságát fejtegeti. Reámutat a régi iparpolitika hibáira. Visszautasítja Szerényinek azt a vádját, hogy a szövetkezetek kapitalista irányzat szolgálatába szegődtek. Megnyugtatója a nemzetgyűlést, hogy a kisgazda és földművespárt a magyar kisipari a legmelegebben pártolja. A pénzügyminiszter figyelmét felhívja az úgynevezett vörös árviz károsultjaira. A tejjgazdasági politika háborús tévedéseinek ismertetése után a gabonatermesztés jövőjéről szól és figyelmezteti a nem-

zetgyűlést, hogy a külföldi versennyel szemben csak helyes vámpolitikával lehet védekezni. A költségvetés általános vitáját ezután berekesztették.

Június 6. A költségvetés részletes vitája során Bánffy Miklós gróf külügyminiszter és Ráday Gedeon gróf belügyminiszter megnyugtató választ adnak a tárcájukat illeti ügyekben történt felszólalásokra.

MEZŐGAZDASÁG

Termeljünk gyümölcsöt!

Irta Buchta Győző.

Magyarország átlagos évi gyümölcsstermelése a háború előtt mintegy 5.483.000 métermázsa volt, amely mennyiség jelentékeny szerepet játszott az ország közgazdaságában. Ebből a mennyiségből a békekötés következtében mintegy 3.497.000 métermázsa jut az utódállamoknak, úgy hogy az anyaország jelenlegi évi gyümölcsstermelése csupán 1,985 000 métermázsa körül van. Az ország gyümölcsstermelését tehát jelentékenyen fokozni kell, ha csak azt nem akarjuk, hogy gyümölcsből tetemes behozatalra szoruljunk.

Gyümölcsstermelésünk fokozásának pedig még tág lehetősége van. Kevés gazda tudja, hogy birtokán sok gyümölcsfát ültethet el anélkül, hogy ezzel a mezőgazdasági természetet a legkisebb mértékben is háttérbe szorítaná. Így pl. gyümölcsfát lehet ültetni az utakra, mesgyékre, lejtős partokra, a ház, valamint a gazdasági épületek környékére, sőt az utcára is a ház elé.

A gyümölcsfának azonban megvannak a maga kívánalmái, úgy a természeti tényezőkkel szemben, amelyeket már a telepítésnél figyelembe kell vennünk, mint pedig a művelést, az ápolást és gondozást illetőleg.

A telepítésnél mindenek előtt figyelemmel kell lenni az éghajlatra, mert a különböző éghajlatú vidékeken más és más gyümölcsnem és ezekből is csak egyes fajták érzik jól magukat. Hogy a különböző éghajlat alatt milyen gyümölcsnem és fajta ültethető, arra nézve ajánlatos kérdést intézni a legközelebb fekvő állami faiskolához, vagy kertészeti telephez, de kérdésével bárki az állami Kertészeti Tanintézethez is (Budapest, Ménesi-út 45. sz.) fordulhat, ahonnan ingyenes felvilágosítást kap egyéb kertészeti ügyekben is.

A gyümölcsnemek és fajták megválasztá-

A sertések tisztogatása.

A sertés is nagyon hálás bőrének tisztogatásáért. Svédországban majdnem minden gazda fürösztli és kefélteti állatait úgy, mint e kép ábrázolja.

sánál irányadó az, hogy egy-egy vidéken nem szabad több, hanem legfeljebb 3—4 gyümölcsnemet és gyümölcsnemenként legfeljebb 6—8 fajtát termesztetni, mert a gyümölcs értékesítése csak így lesz biztosítva. Nem szabad tehát fajtagyűjteményeket létesíteni, mert ez állami feladat, hanem a tömeges termesztésre kell fektetni a fősúlyt, amit azáltal lehet elérni, ha az egy-egy vidéken levő gyümölcsstermesztők ezt a szabályt betartják. Egy másik tényező, amelyre a telepítésnél figyelemmel kell lenni: a fekvés. Ez fontos az utófagyok szempontjából: így a keleti lejtőnél igen sok kárt szokott tenni az utófagy, míg az északi és a nyugati lejtőnél alig. Továbbá az utófagy nagyobb lejtőnél ennek csak bizonyos pontjáig érezhető káros hatását. A fekvésnél fontos még a szél iránya és ereje.

Mondhatni azonban, hogy minden fekvésben lehet gyümölcsöt termesztetni, csak mindegyiket a maga helyén. Szeles helyekre csak olyan gyümölcsöket szabad ültetni, melyeknek gyümölcse nem nagy (pl. cseresznye), továbbá amelyeknek a szára rövid (dió, őszibarack). Szélfogó ültetése tanácsos, amely célra a diófa igen alkalmas. Ahol az utófagyok gyakoriak, ott későn virágzó fákat kell ültetni.

De legfontosabb tényező a talaj. Gyümölcsstermesztésre mindenféle talaj alkalmas, csak meg kell választani a neki való gyümölcsnemeket és fajtákat. Erre nézve a következőket kell tudni: az almafa mélyrétegű televényben gazdag, nem túlszáraz talajt kíván, míg a körtefa mélyrétegű nyirkos altalajjal bíró talajt szeret, amely az előbbinél soványabb is lehet (száraz talajban a körte gyümölcse kövecses lesz). A cseresznye-, a dió- és a mandulafa kövecses, száraz, magas hegyoldalakat szeretnek. A kajszinbarack- és a meggyfa a szárazabb és laza (homokos) talajokat kedvelik. A köszméte és ribizke rendszerint minden talajban jól megy.

Az ültetésnél szigorúan be kell tartani az egyes gyümölcsnemeknek és fajtáknak megfelelő távolságot. Ajánlható távolságok: diófa 15—20 méter; erősen növe magastörzsű gazdasági alma-, körte- és cseresznyefa 12—15 méter; ugyanezekből gyengébb növényű 8—10 méter; magasabb törzsű szilva-, meggy-, mandula- és kajszinbarackfa 6—8 méter; őszi barack 4—5 méter; ribizke és köszméte 1—1 1/2 méter.

Tenyész-edények.

Mielőtt valamely műtrágya forgalomba kerül, a kísérleti állomások előbb tenyészedényekben próbálják ki és csak ha az így szerzett tapasztalatok biztatják, akkor kísérleteznek velük szántóföldi parcellákon. A tenyészedények mindegyikébe egyforma minőségű talaj kerül, melybe a pontosan kimért műtrágyamennyiséget elkeverik. Egy edénybe 60 magot vetnek. A tenyészedények öntözése nemcsak felülről, hanem a tenyészedény alsó részébe beiktatott csővezetéken keresztül alulról is történik. Magától értetődő dolog, hogy a kényes berendezést védeni kell az idő viszontagságai és éréskor a madarak elől. Ezért a tenyészedények kis, síneken tolató kocsikon foglalnak helyet, melyek éjjelre vagy viharok idején a «tenyészház»-ba tolatók. Érés közeledtével sűrű szövötű dróthálóval vonják be a kocsikat.

A bárányok elválasztása Irta Tóth István

A bárányokat 2 1/2—3 1/2—4 hónapos korukban végleg elválasztjuk az anyuktól. A fejősjuhászatokban azonban korábban, gyakran már 4 hetes korukban választják el a bárányokat. A néhány hónapos bárányok már annyira megszokták a szénát, abraktakarmányt és a legeltetést, hogy elválasztásukat minden hátrány nélkül végrehajthatjuk. Ezt a fontos állattenyésztési műveletet azonban kellő körültekintéssel végezzük, különben bárányaink fejlődésükben könnyen visszamaradnak.

A téli elletésű bárányokat körülbelül 4 hét múlva, amikor azok már kissé megerősödtek és szálalni kezdenek, de a szemes takarmányokat is többé-kevésbé elfogyasztják, nappal korosztályok szerint rövidebb-hosszabb ideig külön rekesztékben tarthatjuk és ezután csak négy-szer, később csupán háromszor szoptatjuk, majd a kétszeri szoptatásra térünk át, amikor a bárányokat csak délben és éjjelre bocsátjuk az anyjukhoz. Utoljára csupán egyszer szoptatunk, amit egyszerűen úgy oldunk meg, hogy a bárányok csak az éjszakát töltik az anyjukkal.

A bárányok elválasztás után legjobban gyarapodnak a legelőn, okvetlen gondoskodjunk azonban arról, hogy ott a forró és esős napokon védelemben is részesüljenek. A jó legelő felülmulthatatlan, mert azon nevelhetjük fel a bárányokat a legolcsóbban. Kiváltképpen a száraz fekvésű legelők, hegyirétek és lejtők alkalmasak a bárányok legeltetésére. A nedves legelők nagyon veszélyesek, mert azokon könnyen mételyes fertőzésnek vannak kitéve a bárányok.

A tisztán legelőn való felnevelés azonban csak az esetben lehetséges, ha az valóban a legjobb minőségű, gyenge, zamatos és édes fűfélékkel van borítva; egyébként a fejlődő bárányokat a legeltetés idejében is még hosszú ideig kell póttakarmányozásban részesítenünk. Ha a legelő silányabb minőségű, a bárányoknak kevés szénacetetés mellett zabot is adagolhatunk. Az olyan vidéken, ahol erősen harmatosak az éjszakák, okvetlen adjunk a bárányoknak éjjelre vagy a legelőreahajtás előtt kevés száraztakarmányt. Ha a bárányokat nem akarjuk meghízlatni, hanem továbbtenyésztésre szánjuk, vagy pedig csak később, felnőtt korukban állítjuk hízóba, akkor a jó legelő egymagában is elég, anélkül, hogy szükséges volna abraktakarmányokat is etetnünk.

A kevés zab vagy ehhez hasonló tápdús abraktakarmány adagolását különösen akkor nem nélkülözhetjük, ha gyorsfejlődésű juhokat, pl. merinó- vagy angol húsjuhokat és azoknak keresztezéseit tenyésztjük. A legelőre terelt bárányok felügyeletét csakis ügyes és értelmes juhász gondjaira bizzuk. Kuttyákat a bárányok közé ne engedjük, mert azok könnyen közvetíthetik a «kerge-séget».

A választott bárányok téli takarmányozásánál is mindig a későbbi hasznosítást tartjuk szem előtt. A húsjuhokat jobban etessük, mint a gyapjútermelőket. Kizárólag istállón való felnevelésnél főképp a jó réti széna és zab a legjobb takarmány. A gyakorlatban 100 darab elválasztott bárányra általában 50 kg. szénát és 10—12 kg. abrakot szokás naponta számítani. Egyes tenyésztők azonban úgy vélekednek, hogy az elválasztás utáni első hónapban fejenként és naponta $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kg. jó szénát és annyi zabot vagy zab- és borsódarakeveréket adjunk eléjük, amennyit csak megesznek. Az olyan bárány, amelyikkel elegendő zabot etetünk, nemcsak nagyobbra nő, hanem gyapjújának minősége is javul.

A GABONA ÉRÉSE. Míg a szemek széttúzásakor tejes nedv ömlik ki a magvakból, addig erős a nedvzárlás, halmozódik a magvakban a keményítő, tehát aratásra még a gabona e stádiumban nem érett meg. A véletlenül ily korán learatott kalászközből csak összezsuzott, üres szemeket nyerünk. Ha azonban a gabonaszalma már fénylő sárga színt vett fel, a levelek kezdenek töredezni, a barnuló kalász középből kivett szemek belsejében pedig már kenhető, vajszerű masszát találunk, az aratáshoz nyugodtan hozzáfoghatunk, mert ettől kezdve már értékes anyag (keményítő stb.) nem jön a magba, csak vize veszik, azaz beszárad. Késlekedni szintén nem tanácsos, mert a lábán álló gabona több veszélynek van kitéve, mint a képekben fekvő, másrészt könnyen túléri, a mikor is aratás közben a magpergés veszteségével kell számolnunk.

A FELFUVÓDÁS. Ha a szarvasmarha mohó étvágyal könnyen erjedő takarmánynövényeket (lucerna, lóhere, borsó), fiatal, vízdús fűvet, káposztalevelet, a tarlón gabonacsirát fogyaszt, főleg nedves vagy fülledt állapotban, akkor könnyen felfúvódik. A bendőben igen sok gáz képződik, mely kiduzzasztja a hasfalakat, sőt előreszorítja a rekeszizmot, nem engedi távolulni a tüdőt s így esetleg fulladásra vezethet. Ha a gázok gyorsan szaporodnak, a fulladás már pár óra múlva bekövetkezhetik, míg szerencsés esetekben a gázok bőfűgések útján eltávozhatnak s 6—12 óra alatt meggyógyulhat az állat. A felfúvódott állatnak dörzsöljük erősen a hasát, öntözzük horpaszait hideg víz erős sugarával, hajtsuk be folyóvízbe, jártassuk; sikerral alkalmazhatók a hánytatók: a garat csiklandozása tompa bottal, a nyelv húzogatója, bűzös anyagok beöntése. Ha mindez nem használ, szúrjunk be a bal horpasz közepén egy szúrscapot, hogy azon keresztül távozhaszanak a felgyülemlt gázok. A seb könnyen gyógyul. A sikeresen gyógykezelt állatot 1—2 napig böjtöltetni kell, sőt nem árt hashajtók beadása sem, hogy a bendő teljesen kitisztuljon.

A GYOMOK IRTÁSA. Mezőgazdasági kulturáinknak legnagyobb ellenségei a gyomnövények, melyek elvonják ama-zok elől a tápanyagait, továbbá — ami szárazságra hajló klímánk alatt nem csekélyebb fontosságú — a talaj vízkészletét jelentékenyen apasztják, elhatalmasodva pedig még az éltető napsugarat is elzárják kultúránövényeink elől. Annak idején emlékeztettük a Vasárnap olvasóit arra, hogy a vetőmag tisztaságára különösen ügyeljenek és az acatolást gondosan végezzék. A gyomok ellen való küzdelem fegyverei közül most a kapálás van soron. De nem kevésbé fontos, hogy a szántóföldek közelében, az útszéleken, gátakon, árkokban, legelőkön, parlagokon stb. előforduló gyomokat idejében kaszáljuk le; mert különben most már magot fognak s magvaik a szél szárnyain szétszóródnak még a távoli szántókra is. Legeredményesebb e munka természetesen akkor lenne, ha a falu határának minden gazdája köteleztetnék e munkára, mert hiszen a gondos és lelkiismeretes gazda hiába dolgozik ily irányban, ha hányag szomszédjának földjéről a sajátja megint elgyomosodik.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. *Községünkben lévő szövetkezetben miért drágábbak az árak? Szabad költségeken felül haszonra dolgozni? (H. L., Tömörkény.)* — **FELELET.** Minden üzlet a beszerzett áruk árának, költségeinek és hasznainak kiszámítása mellett állapítja meg az eladási árakat és így megesik, hogy a drága beszerzés folytán időlegesen egyik üzletben olcsóbb, másik üzletben drágább az árú. Ez azonban természetesen a viszonyok változ-tával kedvezőbb lesz a szövetkezetre, mert oly óriási mennyiségben szerzi be az áruát közvetlen forrásból, hogy azokat a legolcsóbban adhatja.

KÉRDÉS. *Hogyan lehet hozomány nélkül férhez menni? (1999. sz. előfizető.)* — **FELELET.** A leány legnagyobb hozománya a szorgalom, a tisztaság és takarékoság. Ezen tulajdonságokkal férjhez mehet épúgy, mint a többi más hozomány nélküli leány.

KÉRDÉS. *Érempőtájakat a vitézi székeltől, vagy más halóságoktól kaphatom-e meg? (K. M., Heves-Aranyos.)* — **FELELET.** A vitézi szék csupán a vitézi telkek adományozását végzi. Érempőtájak ügyében az előjáróságnak áll kötelességében a honvédelmi miniszteriumhoz felterjesztést tenni. Sürgesse meg ezt az előjáróságnál.

KÉRDÉS. *Mennyibe kerül a házhelytelek egy nincstelennek? (R. G.)* — **FELELET.** A vételár mindig a helyi viszonyoktól függ, amelyet a házhelyrendező-bizottság állapít meg méltányosan úgy a birtokossal, mint a vevővel szemben.

KÉRDÉS. *Kérek felvilágosítást a Noáh szőlőfajtaról. (Csongrádi előfizető.)* — **FELELET.** A Noáh szőlőfajta fehérbogyójú keresztelés és rokona a nálunk is ismert Izabellának; fehér Izabellának is nevezik. Gazdag talajon bőven terem s nem kíván túl hosszú metszést. Száraz, meszes talajon azonban hamar bántja a sárgaság és elpusztítja a filloxera. Tökéje erős, venyigéi is erősek, fürtje nagy, tömört, bogyói nagyok és gömbölyűek. Az ízük sajátosságos, sokan málnaízűnek vagy poloskaízűnek is mondják. Bora erős tüzes, de nem finom, sajátosságos mellékíze ennek is megvan, ami azonban többszöri fejtés után eltűnik. Ma már csak itt-ott termelik, ami igazolja, hogy a hozzá fűzött reményeknek nem felelt meg.

KÉRDÉS. *Oszták Vöröskereszt 4—16. számú sorsjegyeimet kisorsolták-e? (Isaszegi olvasó.)* — **FELELET.** Ezideig még nem húzták ki.

KÉRDÉS. *Bérbeadóim követeli tőlem a földadó 9/10-ed részét, köteles vagyok-e megfizetni? (N. N., Répcelak.)* — **FELELET.** Az új adótörvény szerint a felemelt földadó, vagyis a földadónak 9/10-ed része teljesen a haszonbérlet terhelésévé és így köteles azt megfizetni.

KÉRDÉS. *Őcsém, mint besorozott katonája a háború alatt megszökött és most szeretne hazajönni. Milyen büntetés vár rád? (Kisdobolai előfizető.)* — **FELELET.** Fivérére a katonai büntető törvény szerint igen súlyos büntetés vár.

MEZEY GYULA

A gazdatársadalmi, szövetkezeti mozgalmak legönzettelenebb, a nemzetvédelmi tevékenységnek legserényebb, legderekasabb munkása hagyott itt minket: *Mezey Gyula megbalt.* A kegyetlen sors azt sem engedte meg nekünk, hogy virágot tegyünk arra a sírhantra, amely alatt nyugszik, amely legküzdőbb, legodaadóbb bajtársunkat takarja örökre. Megszállott területen, a Nyitra megyei *Tornóc* községben élt. Itt dolgozott, munkál-

kodott; először falujának szívéhez nőtt gazdatársadalmát tette boldoggá, megelégedetté, azután rendkívüli képességei, nagy tudása és munkabírása az egész vármegye apostollelkű gyámolítójává tették. Nem volt agrármozgalom, melyben részt ne vett volna. Elnöke volt a Nyitra megyei Gazdasági Egyesületnek és a Nyitra megyei Központi Hitelszövetkezetnek, köröket, szövetkezeteket, egyesületeket alapított, alelnöke lett az OMGE-nek, lapot szerkesztett, hirdette a nemzeti eszmét. Nem volt olyan gazdasági szakkérdés, amelyhez ne tudott volna szólni, bölcsessége mindenkit elragadott s mindezek mellett megmaradt mindenkor szerénynek, jóbarátnak és egyszerű harcosnak.

Kegyetlen sors! Talán most lett volna leginkább szükségünk az ő bátorítására, az ő hatalmas meggyőződésére, munkájára, most, amikor ő — olyan nagyon távol van!

Nyugodj békében! Tornóc örökké magyar földje adjon neked csendes nyugodalmat s mi majd elmegyünk hozzád, hogy egy virágszálat, egy forró könnyecppet hullassunk a földre, mely alatt pihensz, hogy egy utolsó Istenhozzádot mondjunk neked.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A Kormányzó elismerése a „Falusi Levelek”-ért.

A «Vasárnap» olvasóinak könyvét, a Falusi Levelek-et felajánlottuk a Kormányzó úr ő Főméltóságának, akinek megbízásából *Schandl Károly dr.* nemzetgyűlési képviselőhöz, felelős szerkesztőnkhez a következő leirat érkezett:

A Kormányzó első szárnysegéde.

Nagyságos dr. *Schandl Károly* nemzetgyűlési képviselő úrnak
Budapest.

A Kormányzó úr ő Főméltósága az *Uj Barázda* lapvállalat által kiadott könyv példányát nagy örömmel fogadta és elrendelte, hogy ezért Nagyságod úján a vállalatnak legmelegebb köszönetét fejezzem ki.

Budapest, 1921. június hó 2.

Magasbátyi Örnagy
első szárnysegéd.

MEGJÖTTEK AZ UTOLSÓ HADIFOGLYOK KELETSZIBÉRIÁBÓL. Kelet-szibériából az elmúlt hét folyamán érkezett meg az utolsó hadifogoly-transzport. A hazatértek magukkal hozták azt a zászlót is, amelyet a *Hangya* adott a «*vitéz 32-es bakáknak*» 1914-ben. A derék hadifoglyok a legnagyobb viszontagságok alatt is megőrizték a nemzet zászlóját és most hazahozták. A *Hangya* nevében *Meskó Pál* ügyvezető igazgató, lapunk főszerkesztője fejezte ki köszönetét a ragaszkodásért a haza derék fiainak. A fogadtatáson megjelent a katonaság és a nemzetgyűlés, valamint több társadalmi egyesület képviselőin kívül *Balogh Elemér*, a *Hangya* vezérigazgatója, *Anderlik Ignác*, *Tariczky Jenő* igazgatók és a tisztviselők száztagú küldöttsége is. A hadifoglyok érkezéséről érdekes fényképfelvételeket is közlünk.

A BÉKESZERZŐDÉS ÉLETBELÉPÉSE ALKALMÁVAL ÜRÍTIK KI A SZERBEK BARANYÁT. A Budapesten időző ántántmissziók hivatalosan értesítették a magyar kormányt számtalan jegyzékeire, hogy a jugoszláv állam utasítást kapott arra, hogy a trianoni béke érvénybelépése pillanatában ürítse ki a megszállott részeket.

MAGYARORSZÁG KÉRI A NÉPSZÖVETSÉGBE VALÓ FELVÉTELÉT. Magyarország hivatalosan tudatta a népszövetség titkárával, hogy szeptemberben kérni fogja a népszövetségbe való felvételét.

EMLEKMŰVET ÁLLÍTANAK FEL A HÁBORÚ NÉVTELEN HŐSEINEK. A *Hadviseltek Országos Gazdasági Szövetsége* azzal a nagyszabású tervvel foglalkozik, hogy megörökíti a háború névtelen hőseinek emlékét egy Budapesten föllábitandó hatalmas emlékmű felállításával. A szoborcsoportozat helyül az akció vezetői a Gellérthegy tetején lévő Citadellát szemelték. Úgy tervezik, hogy lerombolják a Citadellát és a régi erőd anyagát használják fel az emlékmű építésére. A terv az idén nem valósítható meg, azonban 1922 őszére okvetlenül felállítják.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A MAGAS CÍMLETŰ BANKJEGYEK KICSERÉLÉSÉNEK HATÁRIDEJÉT. A pénzügyminiszter rendeletet tett közzé, amellyel a 10.000 és 1.000 koronás bankjegyek levonás nélküli beváltásának határidejét folyó hó 18-ig meghosszabbította.

Harangszentelés Kismaroson.

A napokban zajlott le Kismaroson az új harang felszentelése, amelynek költségeit — százhatvanezer koronát — egy nap alatt adta össze a derék sváb lakosság.

ORSZÁGOS GAZDAGYÚLÉS AZ ÖMGÉ.-BAN. A gazdatársadalom legszélesebb rétegeit képviselő országos gazdasági gyűlést szerdán délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Somssich* László gróf az ÖMGÉ elnöke. Megnyitó beszédében hangoztatta az egyetértés szükségességét a gazdatársadalom különböző rétegei között. Utána *nagyatádi Szabó* István földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra, szólt a szabadforgalom fokozatos helyreállításáról. Biztosította a gazdatársadalmat, hogy a földművelésügyi kormány meg fogja védelmezni minden tekintetben a mezőgazdasági termelés érdekeit. Ezután hosszas és érdekes vita indult meg a szabadforgalomról, melynek végzetével a következő határozati javaslatot fogadták el: «Az országos gazdasági gyűlés követeli a kenyérgabona és minden gazdasági termény forgalmának szabadddá tételét, az állatok kivételének engedélyezését, a kiviteli illeték eltörlését, a kisüstök használatának megengedését és a fényüzési cikkek kivételével az ipari cikkeknek a külföldről való behozatalának teljesen szabadddá tételét».

Mutschbacher Emil dr. főtitkár a mezőgazdaság új adó és válságtérheiről tartott előadást. Több felszólalás után *Daranyi* Ignác beszélt, aki kifejtette, hogy Magyarország megerősödését csak úgy érhetjük el, ha a többtermelést biztosítjuk. *Hadik* János gróf a pénzügyi politikát bírálta, ami után *Somssich* László gróf elnök a gyűlést bezárta.

A MAGYARORSZÁGI SZÖVETKEZETEK SZÖVET-SÉGÉNEK ÉVI KÖZGYŰLÉSE. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége az elmúlt hét szerdáján tartotta rendes évi közgyűlését. *Horváth* János igazgató a múlt évi működés jelentését olvasta föl. Több felszólalás után *Balogh* Elemér a Hangya vezérigazgatója ismertette a szövetkezetek küzdelmét abban az irányban, hogy a megszállott területen lévő szövetkezetekkel az érintkezést fönntartsák. A Genfben tartott nemzetközi szövetkezeti értekezlet döntő bíróság kiküldését határozta el a felsőmagyarországi szövetkezetek ügyében *Balogh* Elemér nagy tetszéssel fogadott beszéde után különböző tisztségeket töltöttek be, mire az értekezlet véget ért.

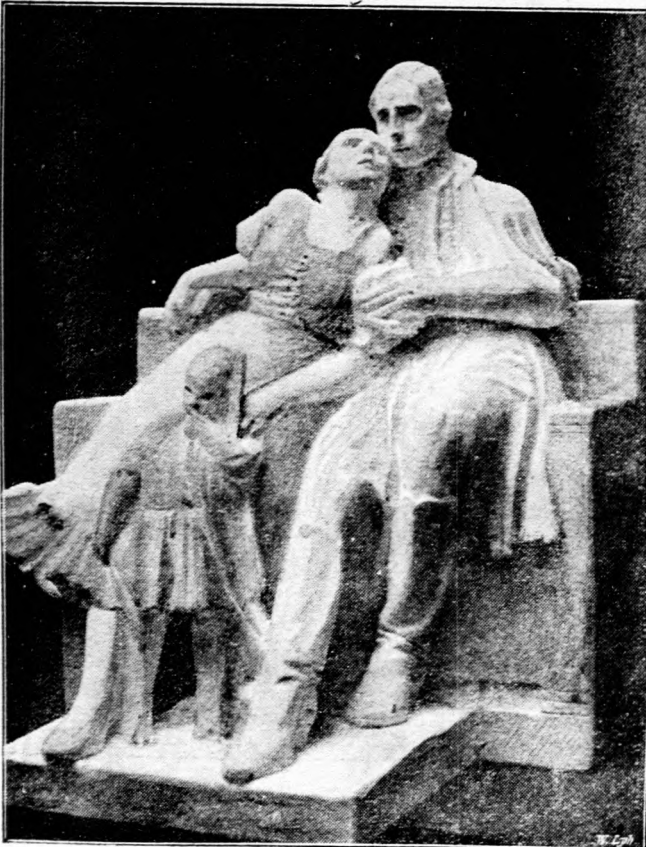
A HITELSZÖVETKEZETEK KONGRESSZUSA. Az elmúlt hét folyamán tartottak a hitelszövetkezetek rendes évi kongresszusát a pesti Vármegeyház üléstermében. *Seidl* Ambrus

az O. K. H. elnökének megnyitó beszéde után *Horváth* Dezső az O. K. H. vezérigazgatója ismertette a hitelszövetkezetek múlt évi működését. *Kovács* János ügyvezető-igazgató a szövetkezeti élet gyakorlati kérdéseit fejtegette. *Mattyasovszky* Miklós az Országos Földbirtokrendező Bíróság alelnöke a földbirtok-reform és a szövetkezetek közötti kapcsolatról tartott előadást. Több hozzászólás után *Schandl* Károly dr. nemzetgyűlési képviselő, lapunk felelős szerkesztője tartott előadást a földmunkások vállalkozó szövetkezeteiről. Az előadáshoz *Berndt* István a Gazdaszövetség elnöke szólt hozzá, majd élénk vita következett. Ezután megválasztották a kongresszus harmintagú választmányát. A kongresszus után a Vigadóban társas vacsora volt.

Ezt követő napon az O. K. H. tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentéstétele után az új igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagokat választották meg. Új igazgatósági tagok lettek *Beöthy* László volt miniszter és *Szomjas* Lajos államtitkár. Az új felügyelő-bizottság *Keglevich* Gábor gróf elnöklele alatt három taggal alakult meg. Ezek: *Kazy* József báró nyugalmazott államtitkár, *Mattyasovszky* Miklós miniszteri tanácsos és *Schandl* Károly dr. nemzetgyűlési képviselő.

A FÖLDBIRTOKRENDEZŐ BÍRÓSÁG ALAKULÓ ÜLÉSE. Az elmúlt szombaton tartotta az Országos Földbirtokrendező Bíróság első teljes ülését a Kurián. A tanácselnökök és bíróság tagjainak eskütétele után *Tóth* János elnök tartott nagyhatású beszédet, amelyben vázolta a bíróság feladatát és programját. *Nagyatádi Szabó* István földművelésügyi miniszter, aki az alakuló ülésen szintén megjelent, tartott most beszédet. Vázolta a földreform sürgősségét és az eljárást, amelyet követelni kell. A Bíróság hétfőn tartotta második ülését, amelyen az ügyrendet beszélték meg.

AZ AMERIKAI MAGYAROK NÉPSZAVAZÁST KÖVETELNEK A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKEN. St. Louisban május 8-án nagy gyűlést tartottak az amerikai magyarok kezdeményezésére az összes környékbeli magyar egyesületek. Egyhangúlag elhatározták, hogy az Egyesült-Államok elnökéhez kérvényt intéznek, melyben felszólítják, hasson oda tekintélyével, hogy a Magyarországtól elszakított területeken rendeltessék el a népszavazást.

Beszédes: «Meggűnhődte már e nép a multat és jövődöt».

Küzdő: Bányarobbanás.

Fűrész, amely gazolinnaival hajtott motorral van felszerelve; 15 másodperc alatt fűrészelt ketté egy két láb átmérőjű fatörzset.

A KORMÁNYZÓ AZ ABONYI ELLENFORRADALMÁROK EMLÉKÜNNEPÉN. Május 31-én leplezték le Abonyban a vértanúhalált halt ellenforradalmárok emlékére emelt szobrot. Az ünnepélyen jelen volt *Horthy Miklós* kormányzó is, valamint *Ráday* belügyminiszter és a vármegye vezetői. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amely után leplezték a szobrot. A szobor talapzatán a következő felírás olvasható: *Istenért, Hazáért, vértanúhalált szenvedtek 1919. év május 3-ik napján Sarudi Battik Béla, Piros Jenő, K. Molnár József, Telek Fehér Mihály, Lajcsák István, Dohy Gábor. Nemzetek jóléte: élők keze gondja, dicsősége, marlirok homlokára fonva.* A leplezés után a kormányzó mondott rövid beszédet.

ŐSZEL LESZ A SZEGEDI SZÉCHENYI-NAP. A Népfőiskolások Országos Széchenyi Szövetsége Szegeden vasárnap tartotta május havi választmányi gyűlését. Az elnökök *Váradi József* napirend előtt méltatta *Apponyi Albert* gróf érdemeit, akit táviratilag üdvözöltek. Ezután a szövetség terjedéséről számoltak be. *A Széchenyi napot az ősz elején fogja a szövetség megtartani.*

ADDIG SZOLGÁLTASSUK BE A GABONÁT, AMÍG A JELENLEGI ÁRAT KAPJUK ÉRTE! A közlekedési miniszter értesítette a Futura bizományosait, hogy folyó évi június hó 20-án s azt követő napokon feladás alá kerülő, vagy raktárra vett búza-készlet minden egyes métermázsája után a jelenlegi 1300 korona helyett már csak 1200 korona, rozs után pedig eddigi 1000 korona helyett 900 korona vételár lesz részükre megtérítve. Egyúttal kijelentette azt is, hogy ezt az árat később az ideai termésárak arányában még lejjebb szállíthatja. A már most is kedvező s napról-napra javuló termés kilátások folytán érdeklődésben áll tehát a gazdaközönségnek, hogy nélkülözhető mult évi készleteit minél előbb adja el az államnak, mert az ideai búzára ezeknek az egyébként is magasan megállapított áraiknak csak egy hányadát fogják elérni.

NEM SZABAD AZ ŰSZÖKET LEVÁGNI. A kormány rendeletet adott ki, amely szerint további intézkedésig megtiltja az űszöborjúknak, a háromévesnél fiatalabb űszököknek és a háromévesnél fiatalabb tehéneknek vasúton szállítást és kényszer-útdíjuktól eltekintve, levágását. E tilalom alól adható kivételek engedélyezése tárgyában a földművelésügyi miniszter külön rendelettel intézkedik.

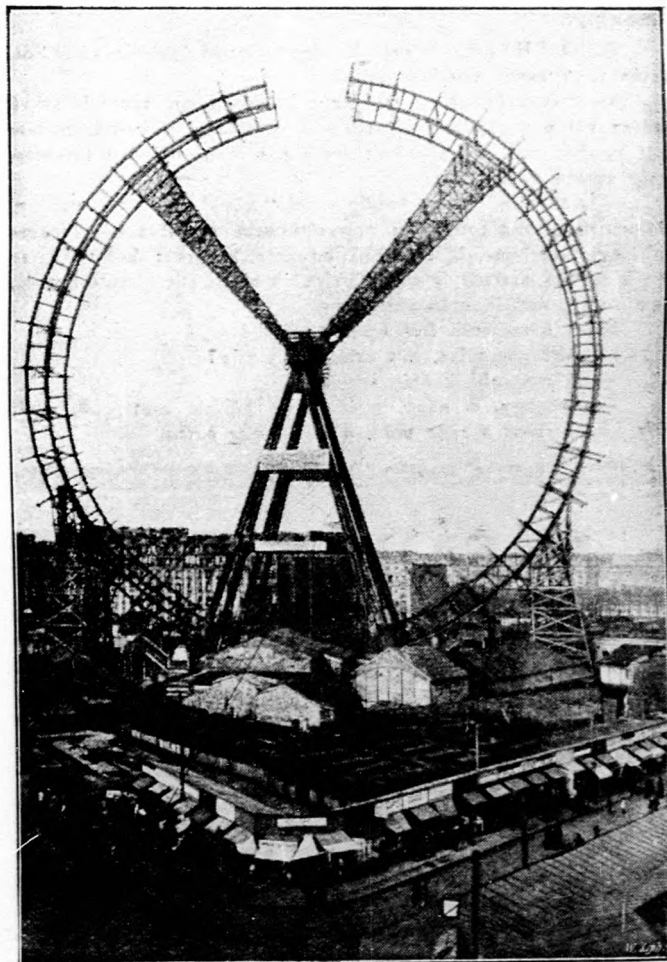
REPÜLŐGÉPEN SZÁLLÍJTJÁK A TEJET ANGLIÁBA. Néhány nap óta Hollandiából repülőgépen szállítják a tejet Angliába. A szállítás zárt dobozokban és olyan gyorsasággal

történik, hogy a betegeknek szánt tej két órával a fejés után már a fogyasztók asztalán áll.

SALZBURG A NÉMETORSZÁGHOZ VALÓ CSATLAKOZÁS MELLETT SZAVAZOTT. A salzburgi tartományban lefolytatott népszavazáson a tartomány lakosságának kilencvenhárom százaléka szavazott a Németországhoz való csatlakozás mellett és csupán hét százalék ellene. A népszavazásnak tisztán magánjellege volt.

AZ OSZTRÁK KORMÁNY LEMONDOTT A NÉPSZAVAZÁSOK MIATT. A stájer tartománygyűlésnek az a határozata, hogy végrehajtja a Németországhoz való csatlakozás mellett a népszavazást, valamint a jugoszláv kormány fenyegető fellépése, lemondásra kényszerítették az osztrák kormányt.

NYULTENYÉSZTŐK SZÖVETKEZETBE TÖMÖRÜLÉSE. Az érdekeltek és érdeklődők nagyszámú megjelenésével és részjegyzésével alakult meg az Országos Házinyultenyéztő és Értékesítő Szövetkezet, amelynek irodái Budapesten, VIII., Eszterházy-utca 30., földszint, délután 4—8-ig adnak felvilágosítást a szövetkezet céljairól. Mindenki, aki nyultenyéztéssel foglalkozik, vagy a jövőben tenyészteni akar, csatlakozni kell, mert a szövetkezet céljai elérésére mindazokkal az ügyletekkel, melyek a házinyultenyéztés fejlesztésével és termékeinek értékesítésével összefüggésben állnak, — üzletszerűen foglalkozik.

Párisnak valamikor ismert látványossága volt az óriáskerék, amelyen kabinok voltak, ahonnan — a kerék forgása közben — nagyszerű kilátás nyílt a várostra. A kerék kabinjait nemrégiben leszerelték és a háborúban elpusztított területek lakosainak adták szükségükre gyanánt. Képünk a kabinoktól megfosztott kereket mutatja be.

A ROMÁN FÖLDALATTI BÖRTÖNÖK VÉRTANUI.
Jassyban a Siguranta börtönében harminckét besszarábiai diák és három munkás éhségstrájkba lépett, mert a földalatti helyiségből már egy hónapja nem hozták levegőre őket.

FRANCIÁK ÉS LENGYELEK ÖSSZEÜTKÖZÉSE. Kallowitzban a lengyelek és franciák megütköztek, midőn az utóbbiak részére élelmiszerszállítmány érkezett meg. A szállítmányt a felkelők feltartóztatták. A franciák nyomon követték a felkelőket és elfogták a legközelebbi helyiségben a lengyelek törzskarát.

A BOLSEVISTÁK HÁBORÚRA KÉSZÜLNEK.
A bolsevik vezérek között szembeötölő idegesség uralkodik. A nyílt városokat erődítményekké alakítják át és körülöttek lövészárkokat vonnak. A folyóhidakat drótsővényekkel biztosítják. A bolsevista hadsereg ujjászervezése javában folyik. Idősebb évfjártok pótlására új mozgósítást rendeltek el Ukrajnában.

OROSZORSZÁGBAN LEFOGLALTÁK AZ ARANYÓRÁKAT. Az orosz népbiztosok tanácsa elrendelte a magántulajdonban levő aranyórák lefoglalását. Meghatározott összeg ellenében az órák megválthatók. A váltásdíjból a szovjet kormány külföldi árrendeléseit fogják törleszteni.

KÜLÖNÖS MENYKÓCSAPÁS. Egyik francia lapban olvassuk: Sontarlier városkában egy favágó, aki éppen hazafelé tartott, egyszerre csak azt vette észre, hogy hóna alatt szorongatott baltája messzire elröpül, őt magát pedig földhöz sújtotta valami titokzatos erő. Nagyobb baja nem történt. A legkülönösebb az, hogy sem villámlás, sem dörgés nem kísérte a tüneményt.

A JÓ KUTYA. A hajtók meghajtották az utolsó dülöt, aztán a vadászok ebédhez láttak.

— Hát tudjátok, — kezdte a beszédet egy raccsoló szavú vadász, aki a nagyotmondásáról volt nevezetes, — volt én nékem egy kopóm, ülőhelyembe hajtotta a nyulat s addig ott tartotta, amíg agyon nem löttém.

— Az semmi! — dörmög a falat közül egy öreg vadász, aki szörnyen haragudott a nagyotmondó emberre. — Nekem volt egy vizslám. A csalitból egyszer kiugrott két róka, az egyik jobbra szaladt, a másik balra. A vizsla állt, gondolkozott, nem tudta, melyik után szaladjon.

Most a raccsoló felé fordult:

— Mit gondolsz, mit csinált a vizsla?

— A nagyobbik után szaladt.

— Dehogy. A nagy igyekezetbe kétfelé esett. Az egyik fele jobbra futott a róka után, a másik meg balra.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Takarmánydrpa métermázsánként 750—800 K, zab 700—800 K, repce 700—750 K, koles 450—500 K, morzsolt tengeri 770—800 K, bab 400—500 K, lencse 800—1000 K, lóberemag 3000—4000 K, lucernamag 3000—3500 K, viktoriaborsó 500—600 K, szászabukkhöny 900—1000 K, mubarmag 600—650 K, ősziborsó 400—500 K, lenmag 900—1000 K, tavaszabukkhöny 500—600 K, pohánkamag 700—800 K, mák 3300—3400 K, cirokmag 400—500 K, napraforgó 600—650 K, kendermag 850—900 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Jó széna 330—350 K, búkköny és mubar 350—400 K, szalma 230—250 K, zsupszalma 240—280 K, takarmányszalma 260—280 K.

VAGÓMARHAVÁSÁR. Bika jobb kilogrammonként élősúlyban 17—23 K, silányabb 10—17 K, ökör jobb 22—28 K, közép 14—22 K, silány 10—13 K, tehén 10—24 K, bivaly 9—17.50 K, nővendék 10—20 K, kicsontozni való 6—9 K.

BORJÚ ÉS JUH. Borjú kilogrammonként élősúlyban 22—42 K, juh 16 K.

LÓVÁSÁR. Igás kocsi 1150—45.000 K, könnyű 7000—17.000 K.

SERTÉSVASÁR. Fialat sertés kilogrammonként élősúlyban 50—51 K, közép 45—48 K, könnyű 38—40 K, öreg sertés 40—42 K, zsír 65—70 K, szalonna 52—60 K, vészelt sertés 45—55 K, nem vészelt 40—45 K.

BŐR ÉS FAGGYÚ. Jelentős változás nem történt. A marhabőr ára 1 koronával emelkedett. Nyers faggyú kilogrammja 5—28 K.

MÉZ. Nagyban 70—80 K, kicsiben 90 K.

BAROMFI ÉS TOJÁS. Élő csirke, röntani való, párja 70—110 K, süthivaló, párja 120—180 K, élő hizott kacsa és liba kg.-ja 70—100 K, tisztított hizott kacsa kg.-ja 80—110 K, élő sovány kacsa darabja 100—130 K, élő tyúk párja 180—340 K, tojás drbja 2.80—3 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCS. Sárgarépa csomója 5—7 K, petrezselyem csomója 2—7 K, zeller darabja 1.50—2 K, karalábé darabja 1.50—4 K, zöldbogyó csomója 0.50—1 K, kg.-ja 3—5 K, egyiptomi vörshagyma kg.-ja 22—24 K, régi fokhagyma kg.-ja 15—20 K, új csomója 1.50—2 K, tisztított paraj kg.-ja 10—12 K, gyöckeres 6—8 K, hónapos retek csomója 1—3 K, nyári jánosnapi kg.-ja 3—4 K, sóska kg.-ja 8—12 K, kelkaposzta kg.-ja 4—12 K, saláta darabja 0.80—1.50 K, hüvelyes hazai zöldborsó kg.-ja 4—8 K, kifejtett 24—40 K, spárga kg.-ja 20—30 K, új tök kg.-ja 25—30 K, uborka kg.-ja 80—90 K, burgonya kg.-ja 3.50—4.50 K, új 22—26 K, olasz 23—24 K, nagyszemű sper kg.-ja 10—16 K, cseresznye kg.-ja 16—45 K, herli sper kg.-ja 46—50 K, szamóca 100—150 K.

BOR ÉS SZESZ. Az drak nem változtak.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1921 június 7-én 1 drb Napoleon-arany 820 K, angol font 925 K, dollár 241 K, francia fr. 19 K 90 f, svájci frank 43 K 50 f, német márká 3 K 68 f, olasz lira 12 K 50 f, orosz rubel — f, román lei 3 K 92 f, cseh szokol 3 K 50 f, szerb dinár 6 K 85 f, lengyel márká 25 f, osztrák korona 38.75 f, 1 drb ezüstkorona 11 K, 100 magyar koronáról Zürichben 2.35 svájci frankot fizettek.

REJTVÉNYEK

{ 1. számú betűrejtvény. }

Sz 4 M

{ 2. számú képrejtvény. }

TEG hol

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 27-ik számunkban közöljük.

A 21-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

«Fenn az ernyő, nincsen kas».

A megfejtők közül: Cseppentő Erzsike (Tiszta), Szécsi Eszter (Kaba), ifj. Boros Pál (Sajónémeti), Fertsch Géza (Pásztló) jutalomkönyveket nyertek.

A 22-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDI KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

FATIME

IGAZ TÖRTÉNET INDIÁBÓL • IRTA ROSNER KÁROLY

(2. Folytatás.)

Bizonyosan álmodtam az egészet — ez itt a szólás-mód — gyakori álmatlanságban szenvedőt ne fogadj hajlékomba, mert nem hoz szerencsét a házra, melyben megpihen.

Elértettem és többé nem említettem meg az éjszakai járást-kelést.

Közvetlenebb viszonyban voltam gazdám leányával, Fatimével, egy finom, karcús, tizenkét, legfeljebb tizenhároméves leánnyal, aki némelykor elkísért bennünket a rommezőre. Apja Dsambára bizta őt ilyenkor s én szívesen láttam magam körül munka közben a gyöngéd, csodálatosan lágy tekintetű és kecses mozdulatú kis teremtet.

Történt egy napon, miközben én Dsambával épen egy hatalmas mézskókocka lemásolásával elfoglalva, hogy Fatime, aki nem messze tőlünk a törmelék közt szökdécselt játszadozva, egyszerre csak hangosan felsikoltott s eltorzult arccal hozzánk futott.

Nem értettem meg jajszavát, de Dsamba annyira elsápadt, hogy sötét bronzszínű arca egyszeriben szinte sárga lett; rámeredt a leánykára, majd odarohant arra a helyre, ahol az imént Fatime állott: ott, a törmelék között valami láthatatlan zörögve csuszott a szem elől. Egy vipera-féle, amelynek mérges marása évenként sok ezer áldozatot követel Indiában.

Napernyőmmel, melyet kezében tartott, Dsamba bősziülten a féregre sujtott, akkora erővel, hogy az tört gerinccel, rövid vonaglás után holtan nyult el.

És ismét mellettem termett. Én azzal voltam elfoglalva, hogy Fatime lábsebét, alig tenyérnyire a boka felett kinyomkodjam. Mindössze két tűszúrásnyi pont, melyekből szorításom nyomán sötétszínű, kövér vércseppek serkedtek. Amikor Dsamba megpillantotta a két pontot és a vért, az imént még harci hévtől csillogó, tettekre kész tekintete egyszerre kialudt, elvesztette minden fényét, megmeredt és fajtájának a halál előtt tanúsított fatalizmusával fölemelte kezét:

— Sahib,* a kobra... mélyen belemart a gyermek lábába... Hasztalan bármit is tenned.

Én nem adtam fel a reményt. Hihetetlenül borzalmasnak és megfoghatatlannak véltem, hogy az imént még friss, életteli gyermek most a végzetes harapás miatt a halál martaléka legyen. Letérdeltem a leányka mellé és kiszívtam a sebet, néhány sebtében összeszedett galyat lángralobbantottam, a lángban izzóvá hevítettem késem pengéjét, felmetteztem a sebeket, melyeken keresztül a kobra fogai behatoltak és ismételt nyomkodással próbáltam a mérget továbbterjedését megakadályozni.

Dsamba komor tekintettel szemlélte szorgoskodásomat, nyilván hiábavalónak, sőt úgy lehet gunyolódásnak vélte igyekezetemet s bizonyosan azt gondolta: ime egy ember, aki nem ismeri a rettenetes kobra mérgeinek halálhozó erejét. Így gondolkozhatott, mert valahányszor rápillantottam, ő fájdalmas, megadásteli mozdulattal mindannyiszor csak fölémelte kezét, mint aki beletörődött a megváltoztathatlanba.

És mintha igaza lett volna. Mert amikor negyedóra múltán, miközben én kocsira fektettem a gyermeket s a napfényben izzó rommezőkön át lóhalálban Svava Rao háza felé hajtottam: időközben a seb heves gyulladás bajt és Fatimét forró láz lepte el. Láz beszélt csillogó szeméből, tikkadt, szomjuhozó ajkából, kihagyó érveréséből és a kecses formájú, sötétbarna színű csuklóján.

Végre megérkeztünk. Soha el nem felejttem gazdám arcán a leírhatatlanul bánatos kifejezést, amikor Dsamba közölte vele a történeteket. Pillanat alatt lemállott vonásairól a szokott óvatos és megfontoltan barátságos máz s helyébe duzzadt ajkaira, szépen ívelt szeme köré a legbensőbb kétségbeesés kifejezése ült.

Míg Dsambát hallgatta, aki elmondta neki szorgoskodásomat is, amikor én máris lekaptam a kocsiról Fatimét és késlekedés nélkül hálószozámba vittem és ágyamra fektettem. A két férfi szólanul állt mellettem, mialatt kimostam a sebet, majd az erős lázban vergődő leánykát nedves lepedőbe csavartam. Dsamba ismét csak kezét emelte, de valami különös irtózat visszatartotta őket, hogy segítsenek nekem. Számukra a gyermek már halott volt és a keleti ember óvatossága, nehogy beletartsa magát a megmászhatatlanba: még Svava Raot is visszatartotta attól, hogy gyermekéhez nyúljon.

Az éjszakát Fatime irtózatossá lánzában töltötte. A nedves lepedők, melyeket folytonosan váltogattam, pár perc alatt átmelegedtek. A leányka mellett üldögéltem és kezemben tartotta görcsös ujjait. Mintha minden pillanat az utolsó volna; és míg szeliden fogtam a kapaszkodó, forró kis kezeit, úgy éreztem, mintha magával a halállal küzdenék a fiatal életért.

És közben, mintegy fátyol mögött, kusza és zavaros képek s alakok vonultak el előttem.

Asztalomon a fölhalmozott kéziratok és vázlatok fölött kis lámpa égett. Pislogó és tétova a fénye. A szoba ajtaja kitarva, csupán a sűrű függönyháló borítja a bejáratot; odakint a félhomályban láthatatlan alakok sompolyognak, be-bekémszelnek és tágranyilt, aggódó szemmel figyelik, vajjon nem száll-e még el a halálraitelt kis testből az élet? Így jönnek-mennek, majd ismét eltűnnek a sötétségben. Különös, elnyújtott, panaszló hangok rezegtek végig a házon, vagy talán imádság?... És lent a kapu előtt halkán, csoszsanó papucsockban ismét emberek gyülekeznek; rövid suttogás, azután mélységes csönd...

És reggelre Fatime elcsöndesedett. Láza alábbszállt. Kimerülten, önkívületben, meredten feküdt a nyughelyén.

Dsamba és Svava Rao alig hitte el, alig tudták elhinni, hogy a leányka még él.

Minek vesztégessek rá szót: hogyan, miként? Három nap, három éjjelen át tartott a tusa a leányka életéért. Ismételten majdnem kilobbant élete lángja, de mindannyiszor új erőre kapott; végtére megnyugodott, egyenletesebben égett az élet mécse s Fatime lábadozni kezdett. Mintha imádsággal könyörögne hozzám: segíts nekí a láz elleni viaskodásban, a leányka állandóan rajtam pihentette tekintetét, ujjai pedig szüntelenül kezemet keresték.

LIBÁL ÉS MAZÁCS

Látászor-, tanászor- és mochanikai játékok-árak raktára
Budapest, IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota.)

Szemüvegek, lorgnótok, látásóvők, rajz-
eszközök, hőmérők és választékban.
Javitások szakemberrel eszközöltek.

A „HANGYA“

vidéki szövetkezeteinek tagjai jutnak még
ma is a legjutányosabb árak mellett ruhá-
zati cikkhez, miért is ajánlatos, hogy
a kiegészítő és földműves egy a saját, vala-
mit a családtagjainak ruhaszükségletét

mind: kőcs férfi öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, ru és gyermekruhák, férfi és női kő-
tői kabátok, szettek, férfi, női és gyer-
mek harisnyák, szövet és kolmoárukat
a Hangya vidéki szövetkezetel
útján szerezzék be.

„Falusi levelek“

Ezen a címen a legutóbbi napokban érdekes
levélgyűjtemény jelent meg a „Vasárnapi“ című
képes hetilap kiadásában. A leveleket falusiak,
nagybörzsében földművesek, berkek, va amint
ezeknek fiai és leányai írták. A felbőlték azt
adja elő, hogy mit tartanak életük legszebb
szócének; a hűk a pályaválasztásról, a leányok
pedig a magyar leány kötelességeiről elmél-
kednek. Vegtelenül kedves, üde írások ezek,
amelyekből látni lehet a tisztelget, rendi hetet en
hazajutókat, benső családiasság, munkakedv
és derült életfelfogás sugárzik ki. A könyvet
Buday Anna, a „Vasárnapi“ főmunkatársa
rendezte sajtó alá s magasztosul előszóval
vezet e be a leveleket és nagyterőből, a lélek
legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk. —
A tetszetős címmel bíró értékes könyv ára
40.— korona. Megrendelhető lapunk
kiadóhivatásában a pénz elzetes beküldése
mellett, vagy bá mely lapelárúsiósnál. —

Körisbogarát

teljesen száraz állapotban a leg-
magasabb napiáron vásárol
Magyar Gyógynövény r.-t.
VIII., Baross-utca 13. szám.

Szakorvosi rendelés vér- és
nemibetegek részére

Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 22., I. em. 1. EZÖST SALVARSAN OLTÁS!

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi-, női-, gyermekecipők, box-, sevro- és
zsinos bőrből a legjutányosabb napi árakon szereshetők be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbörzsizmák, boxsizmák, munkáscipők nagy választékban.

NEUSCHLOSS-LICHTIG

Repülőgépgyár és Faipar R. T. Budapest.

Központi iroda: Budapest, V. ker., Balaton-utca 2.
Telefon: 156—154, 79—43.

Gyártelepek: Budapest, V. ker., Pozsonyi-út 21—23.
Pestszentlőrinc, Gyömrői-út, Albertfalva.

Permetezőzők
vödrös- és sárgarésal-
katrészek, gumiszalag-
ok és fémlelt állományok
raktáron. Mindenféle
permetezőző javítottatnak.
Király Alajos utca
Király Sándor
első magyar szőlőgáza-
sági gépgyár Budapest,
VI., Fehérvári-utca 6.

Fiatalos
üde
arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít min-
den teinthibát, u. m.: mitesszer, pattanás,
sárgafolt ránc, orrvörösség, likacsos, her-
vadt, petyhűt bőrt, a dr. Kayserling-
féle „HYVARJON“ széplítő-szer. A kúra
egyszerű, otthon végezhető, minden fel-
tűnés nélkül. Befejzése után az arcbőrt
ragyogó szépségben, gyermekü tésében
és tisztaságban pompázik. — Egy adag
75.— K. Vidékre postaköltséggel és adó-
val 90.— K. Postarendelések **Hyvarjon-
gyár főraktárhoz: GROSS ANTAL,**
Budapest, VIII., József-körút 23/V. sz.
intéződésk. — Kapuató R. na-drogériában,
Budapest, VIII. ker., József-körút 60. szám.

Szélmotorok használható-
sága a mezőgazdaságban.

Irta Rády Albert. Számos ábrával. Ára 33 korona.
Portó 3.50 korona. Megrendelhető a kiadóhiva-
tásban Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 1. szám.

Kecske-
tenyésztés.

Irta Andrásovich Géza m. kir. gazdasági fő-
felügyelő. — (107 oldal, 27 szövegábrával).
Ára 39.60 kor.

Megrendelhető az Uj Barázda kiadó-
hivatásában, Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

A kecske a legigénytelenebb háziállatunk.
Kevésért sokat és jól ad. A mai tehény
mellett különösen a városokban hasznos
szolgáltatásokat teljesít. A kecsketenyésztők-
nek nélkülözhetetlen könyv a következő
fejezetekre oszlik: I. A kecske természet-
ra. II. Fajták. III. Felhelyezés. IV. A ten-
yésztés. V. A takarmányozás. VI. Egészség-
ügy. VII. Értékesítés. VIII. A kecsketenyésztés
beillesztése a magyar állattenyésztésbe.

Nagyapáról unokára

száll a híre a leglétkéteosebb háziaszernak, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő,
egészségpótló szer. Egy kis üveg
ára 16 korona, egy középüveg ára
40 kor., egy nagy üveg ára 80 kor.

☛ Kapható mindenütt! ☛

Főelárúsióhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Ékek, ekealkatrészek,
boronák,

kapáló ékek,
fűkaszálók,
marokrakó és kévektő aratógépek,
lógereblyék,
kőzi-járgányos-, motoros- és
gúcsospléköszletek,
2018 szecskavágók, répvágók,
darálók, morsszólók
s minden egyéb gazdasági
gép és szereszm a

„Hangya“ mezőgazdasági
géposztályánál
szereshetők be legjutányosabban.

A háziállatok fertőző
betegeiségei.

Irta: Dr. Hutya Ferenc. 157 képpel és 3 színes melléklettel. Ára K 198.—

Takarékos építkezés.

Irta Doletsko Ferenc. 91 szövegábrával. Ára K 39.60.

Baromfitenyésztési
tanácsadó.

Irta: Kovács Ödön.
50 ábrával és több műmelléklettel. Ára K 55.—
Megrendelhető a kiadóhivatásban, Budapest,
IV., Múzeum-körút 1. szám. — Porto K 3.50.

Necsak olvassuk, hanem ter-
jesszük is a magyar gazdák és
kisiparosok egyetlen napilapját

az **UJ BARÁZDÁT**
és legjobb képes hetilapját a
„VASÁRNAP“-ot